

DIALOG SOCIAL SECTORIAL ÎN UE

Muncitori și angajați din agricultură,
industria alimentară și turism și muncă casnică —
Împreună pentru slujbe decente, condiții echitabile
și creștere sustenabilă în toată Europa

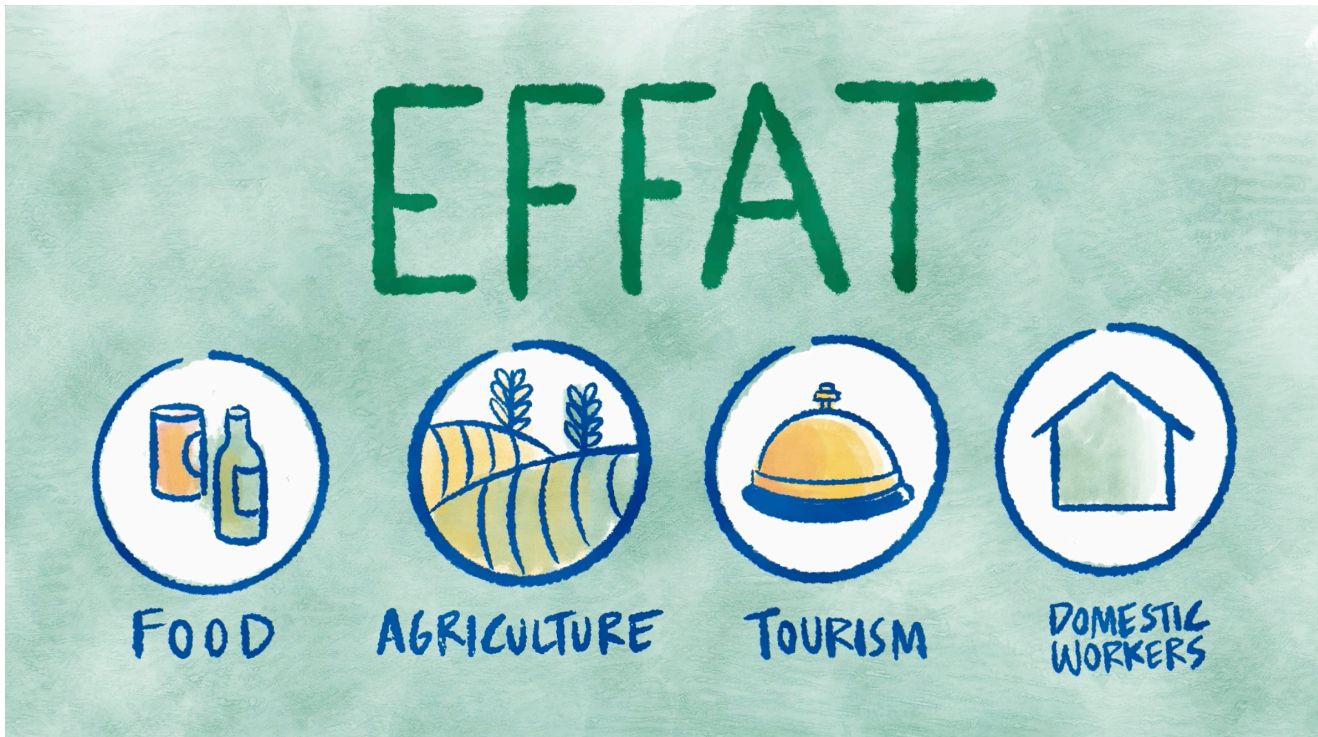

Co-funded by
the European Union

EFFAT

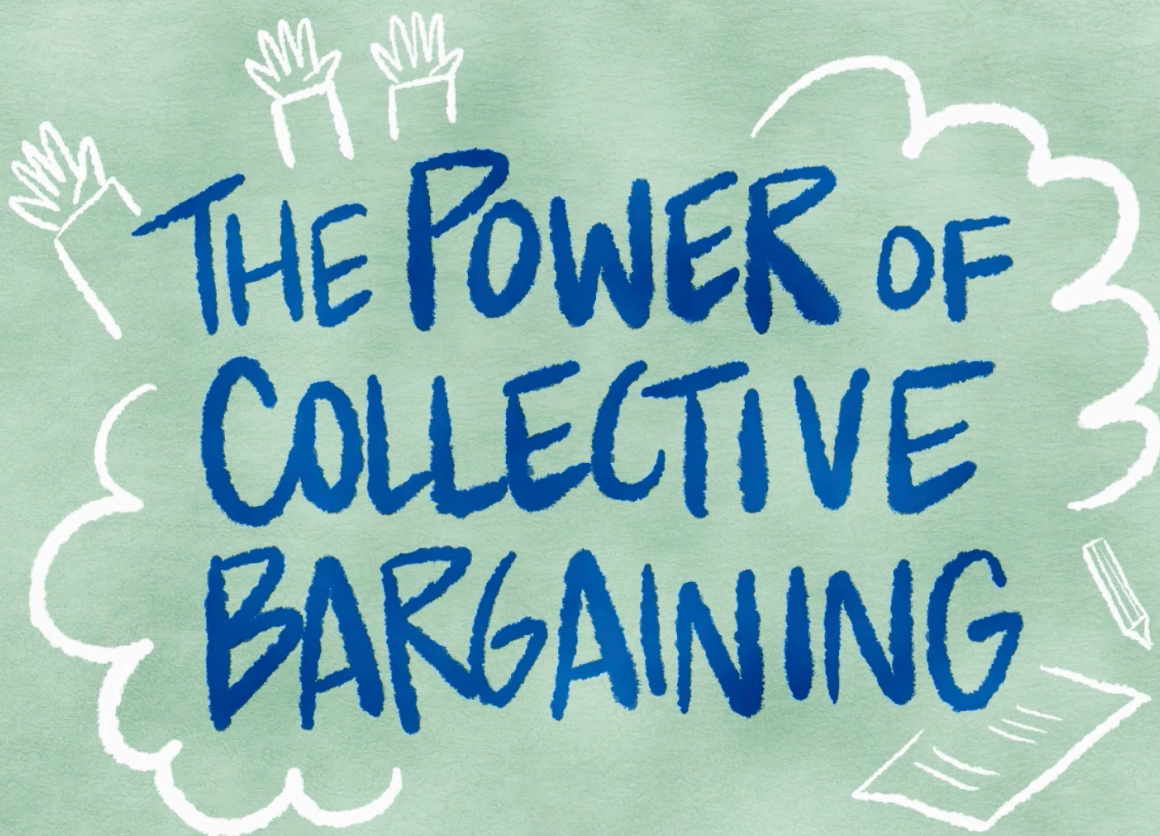
Despre EFFAT

EFFAT înseamnă Federația Europeană a Sindicatelor din Alimentație, Agricultură și Turism. Reprezintă 121 de sindicate naționale din 41 de țări europene și vorbește în numele a 2,6 milioane de membri, apărând interesele a peste 25 de milioane de lucrători. EFFAT este afiliată la ETUC (Confederația Europeană a Sindicatelor) și IUF (Uniunea Internațională a Asociațiilor Lucrătorilor din Alimentație, Agricultură, Hoteluri, Restaurante, Catering, Tutun și Industrii conexe).

EFFAT

Dialog Social Sectorial în UE

Dialogul social este o parte integrantă a modelului social european și este fundamental pentru sindicate, având rolul de a asigura democrația la locul de muncă. Dialogul social în UE completează dialogul social la nivel național.

Dialogul Social Sectorial în UE (DSS UE) a fost oficializat în 1998 prin Decizia 98/500/CE a Comisiei, din 20 mai, prin care s-au înființat comitete de dialog social sectorial. Alcătuite dintr-un număr egal de reprezentanți ai angajatorilor și ai lucrătorilor, comitetele se întrunesc cel puțin o dată pe an pentru a promova dialogul, a influența politica europeană și a încheia acorduri pe probleme sociale. EFFAT consideră că acestea sunt un instrument esențial pentru schimburi constructive și dezvoltarea unor strategii comune pentru o dezvoltare sectorială sustenabilă.

Dialogul Social Sectorial în UE poate oferi rezultate practice, care să beneficieze lucrătorii din sectoarele EFFAT, inclusiv:

- **Orientări comune**
- **Poziții comune care influențează legislația și politicile UE**
- **Instrumente și proiecte care să sprijine implementarea la nivel național și la locul de muncă**
- **Acorduri-cadru europene**

Aceste rezultate au rolul de a ajuta sindicatele să negocieze acorduri mai bune și să îmbunătățească condițiile de la locul de muncă.

COLLECTIVE POWER

Dialogurile Sociale Sectoriale ale EFFAT în UE

Deși instituirea dialogului social la nivelul UE a fost consacrată oficial abia prin Tratatul de la Maastricht din 1992, majoritatea Comitetelor de Dialog Social Sectorial (CDSS) ale UE din EFFAT au o istorie mult mai lungă de cooperare voluntară între partenerii sociali. În prezent, EFFAT participă la cinci dialoguri sociale sectoriale:

#	Sektor	Partener angajator	Din
1	Agricultură	GEOPA	1963
2	Industria alimentară și a băuturilor	FoodDrinkEurope	2012
3	Zahăr	CEFS	1969
4	Hoteluri și restaurante (HORECA)	HOTREC	1984
5	Catering contractual	FoodServiceEurope	1998

În anul 2023, partenerii sociali ai UE recunoscuți reciproc în domeniul serviciilor personale și casnice (PHS) - UNI Europa, EFFAT, EFFE și EFSI - au lansat proiectul PHSDialogue, cofinanțat de UE, cu o durată de doi ani, care are ca scop să consolideze dialogul social sectorial în interiorul UE și capacitatea de negociere colectivă în domeniul PHS.

Priorități pentru perioada 2025–2026:

- Creșterea atractivității sectorului
- Monitorizarea condiționalității sociale
- Consolidarea sănătății și securității (inclusiv impactul climatic)
- Sprijinirea unei tranziții echitabile
- Promovarea echității în muncă și a protecției sociale în întreaga Europă

Agricultură

Înființat în 1999, Comitetul de Dialog Social Sectorial în agricultură reunește partenerii sociali europeni EFFAT și CPA-GEOPA pentru a aborda provocările esențiale din sectorul agricol. Acestea includ o proporție mare a lucrătorilor migranți și sezonieri, riscuri semnificative pentru sănătate și siguranță, niveluri scăzute de calificare și reforme în curs ale Politicii Agricole Comune (PAC).

De-a lungul anilor, partenerii sociali au semnat [declarații și acorduri comune](#) pe tema sănătății și securității lucrătorilor, inclusiv expunerea la afecțiuni musculo-scheletice, produse de protecție a plantelor și siguranța tractoarelor. În 2002 a fost încheiat un acord pe tema [formării profesionale](#), urmat de mai multe inițiative, ca de exemplu pașaportul european AgriPass și un Registru al Locurilor de Muncă din Agricultură, destinate să crească transparența, mobilitatea și angajabilitatea.

Reforma PAC, negociată în 2021, a introdus condiționalitatea socială, o prevedere care asociază plățile PAC cu respectarea drepturilor lucrătorilor. Aceasta a fost o cerere de lungă durată și o realizare câștigată cu greu de EFFAT și de organizațiile sale membre. De atunci, implementarea condiționalității sociale a rămas ca un punct permanent pe ordinea de zi a comitetului.

Comitetul a adoptat, de asemenea, cu succes o [declarație comună](#) pe tema impactului încălzirii globale asupra agriculturii. Întrucât sectorul agricol este deosebit de vulnerabil la condițiile climatice nefavorabile, EFFAT și GEOPA solicită instituțiilor UE și guvernelor naționale să emită o inițiativă destinată să promoveze condiții de muncă sigure în cazul temperaturilor și fenomenelor meteorologice extreme, cu scopul de a proteja sănătatea, siguranța, locurile de muncă și veniturile comunității agricole.

Priorități pentru perioada 2025–2026:

- Promovarea creșterii sustenabile prin dialog social
- Abordarea deficitului de forță de muncă și competențe
- Creșterea atractivității sectorului
- Consolidarea competitivității, asigurând în același timp o tranziție echitabilă și justă pentru lucrători în contextul schimbărilor ecologice și digitale

Industria alimentară și a băuturilor

Comitetul de Dialog Social Sectorial în industria alimentară și a băuturilor a fost creat în anul 2012. Fiind cea mai mare industrie prelucrătoare din Europa, în sectorul alimentar și al băuturilor lucrează peste 4,6 milioane de angajați. Printre provocările majore se numără perturbările în lanțurile de aprovizionare globale și pe piețele de export, adaptarea la tranziția verde și cea digitală, precum și deficitul de forță de muncă și de competențe.

De la înființarea sa, CDSS s-a concentrat pe mediul de reglementare și politic care afectează acest sector, precum și pe o ocupare sustenabilă a forței de muncă — în special în ceea ce privește competențele, calificările și formarea profesională. În primii zece ani, EFFAT și FoodDrinkEurope au adoptat 13 texte comune și au implementat mai multe proiecte comune:

- Un prim proiect a abordat ocuparea sustenabilă a forței de muncă și competitivitatea în sectorul alimentar și al băuturilor.
- Un al [doilea proiect](#) a avut ca rezultat un set de instrumente de bune practici destinate să ajute companiile să atragă noi talente, să gestioneze o forță de muncă îmbătrânită, să identifice blocajele în procesul de recrutare și să abordeze provocările legate de îmbătrânirea forței de muncă.
- Un al [treilea proiect comun](#) a identificat noi tehnologii în industria alimentară și a băuturilor, roluri emergente și noile competențe și calificări necesare, cu o reflecție prospectivă asupra criteriilor care stau la baza adaptării cu succes social a Industriei Alimentare 4.0.
- Cel mai recent proiect (2023–2024) a examinat dialogul social și criza declanșată de pandemia de COVID-19 în industria alimentară și a băuturilor.

Priorități pentru perioada 2024–2025:

- Sustenabilitatea în sectorul zahărului din UE
- Viitorul industriei în condiții de îmbătrânire a forței de muncă
- Responsabilitatea socială corporativă

Sectorul zahărului

Dialogul social european în sectorul zahărului a fost instituit în 1969, fiind unul dintre cele mai longevive dialoguri sociale sectoriale europene, reflectând angajamentul comun de a aborda provocările politice, sociale și economice ale sectorului prin cooperare.

Industria zahărului are un rol crucial în economiile rurale, oferind locuri de muncă industriale de înaltă calitate în regiuni în care există puține alternative industriale. În prezent, sectorul zahărului din UE trece printr-o perioadă foarte dificilă. Eliminarea treptată a cotelor de zahăr ale UE în 2017, politicile comerciale ale UE și prețurile scăzute de pe piața mondială au menținut sectorul sub o presiune constantă.

În luna februarie 2003, partenerii sociali au lansat un [Cod de conduită privind responsabilitatea socială corporativă](#), prin care se stabilesc opt standarde sociale fundamentale în cadrul lanțului global

de aprovizionare cu zahăr — incluzând drepturile omului, salarii echitabile, sănătate și siguranță, dialog social și relații responsabile cu furnizorii — în conformitate cu convențiile internaționale. Implementarea acestuia este monitorizată în comun de EFFAT și CEFS prin intermediul unui raport anual de implementare publicat în conformitate cu o procedură convenită.

În anul 2020, acestea au lansat un [proiect comun](#) destinat promovării unei industrii a zahărului competitive, inovatoare și sustenabile, care să sprijine locuri de muncă noi și mai bune și o tranziție justă către o societate post-petrol, separând în același timp creșterea economică de epuizarea resurselor și de impactul negativ asupra mediului și societății. În ultimii ani, EFFAT și CEFS au adoptat poziții comune pe teme esențiale, cum ar fi [acordul Mercosur](#), [tranziția echitabilă](#) și [clauze ogindă în comerț](#).

Priorități actuale: :

- Deficitul de forță de muncă
- Competențe și formare profesională
- Economia platformelor/închirieri pe termen scurt
- Sănătatea și securitatea
- Tranziția echitabilă
- Refugiații
- Munca nedeclarată

Hotel, Restaurant și Catering (HORECA)

Comitetul pentru Dialog Social Sectorial pentru sectorul HORECA a fost creat în anul 1999, înlocuind un comitet informal care exista din 1983. Acesta reunește EFFAT (lucrători) și HOTREC (angajatori) și acoperă serviciile de cazare și alimentație publică, inclusiv hoteluri, restaurante, baruri, cafenele și servicii de catering.

Conturi de turism pentru 9% din ocuparea forței de muncă în UE, crescând la 20–25% în țări precum Croația, Cipru și Grecia. Forța de muncă este în mare parte feminină (59%), tânără (13%) și include un procent semnificativ de cetățeni străini (15,6%), ceea ce face ca acest sector să fie important pentru integrarea pe piața muncii și egalitatea de gen. Deși rezilient după criza

din 2008-2010, sectorul a fost grav afectat de pandemia de COVID-19, ocuparea forței de muncă scăzând cu 16,6% între 2019 și 2021, urmată de o lipsă acută de forță de muncă datorită condițiilor de muncă precare și de locurile de muncă precare.

EFFAT și HOTREC au adoptat mai multe declarații, printre care o [declarație](#) privind deficitul de forță de muncă și competențe (2024), [închirierile pe termen scurt](#) și [Orientări multisectoriale privind violența și hărțuirea din partea terților](#). De asemenea, acestea cooperează la proiecte comune precum Pașaportul european al calificărilor și competențelor și instrumentul de evaluare a riscurilor OIRA pentru acest sector.

Priorități actuale:

- Achizițiile publice
- Calificări și formare profesională
- Deficitul de forță de muncă
- Hărțuirea sexuală și violența la locul de muncă
- Tranziția digitală și cea verde
- Consolidarea capacităților

Catering contractual

Comitetul pentru Dialog Social Sectorial în sectorul cateringului contractual a fost creat în anul 2007. Lucrătorii sunt reprezentați de EFFAT, în timp ce FoodServiceEurope îi reprezintă pe angajatori, inclusiv marile companii de catering contractual, cum ar fi Sodexo, Compass, Elixor și Aramark.

Acest sector se confruntă cu provocări legate de relația sa tripartită (operator, client și consumator), rolul său în promovarea unei alimentații sănătoase, achizițiile publice determinate de prețuri, de creșterea costurilor de producție și de inflația ridicată.

EFFAT și FoodServiceEurope au adoptat mai multe comunicate și acorduri comune pe diverse teme, cum ar fi transferurile de întreprinderi, responsabilitatea corporativă

și socială, siguranța alimentară și ucenicia. Achizițiile responsabile din punct de vedere social se află pe ordinea de zi de mulți ani, ceea ce a dus la numeroase declarații comune (dintre care, cea mai [recentă](#) a fost semnată în luna septembrie 2025) și colaborare în proiecte comune, inclusiv elaborarea unui [ghid al celei mai bune valori](#). EFFAT și FoodServiceEurope solicită revizuirea directivelor privind achizițiile publice, ceea ce ar permite ca, la atribuirea licitațiilor publice, să prevaleze criteriile de calitate și în special criteriile sociale.

Priorități în sectorul PHS:

- Combaterea muncii nedeclarate
- O calitate mai bună a locurilor de muncă și plată echitabilă
- Recunoașterea competențelor și formare profesională
- Siguranța și sănătatea în muncă (SSM)

Munca domestică și servicii personale și casnice (PHS)

Partenerii sociali SPC — EFFAT, ESFI și UNI Europa — reunesc sindicatele și organizațiile patronale europene active în domeniul muncii domestice. PHS include servicii furnizate în gospodării private, cum ar fi îngrijirea copiilor, îngrijirea pe termen lung, curățenia și asistența casnică. Munca în gospodării private creează provocări specifice pentru drepturile lucrătorilor, condițiile de muncă și aplicarea legii. În absența unei structuri formale de dialog social sectorial european, federațiile PHS au format un parteneriat structurat, recunoscându-se reciproc în mod public ca părți partenere cu un plan de acțiune comun, în conformitate cu practicile altor Comitete Europene de Dialog Social Sectorial. Cu sprijinul Comisiei Europene, acestea își propun să consolideze dialogul social și negocierea colectivă într-un sector fragmentat,

marcat de muncă nedeclarată și cu o acoperire redusă a negocierilor colective.

Un instrument esențial al acestei cooperări este Monitorul Ocupării Forței de Muncă PHS, care oferă date comparabile în ceea ce privește tendințele ocupării forței de muncă, condițiile de muncă, salariile și dinamica de gen în întreaga Europă. Prin punerea în valoare a realităților activității în domeniul PHS, Monitorul sprijină dialogul informat, consolidează activitățile comune de promovare și ajută la conceperea unor răspunsuri politice specifice la nivel UE și național.

Securitatea și sănătatea în muncă (SSM) este o preocupare centrală în cazul muncii la domiciliu, unde lucrătorii sunt adesea izolați, expuși riscurilor fizice și psihosociale și excluși din protecția juridică a UE.

De ce să activați în CDSS EFAT?

Obiectivul comun al angajatorilor și lucrătorilor din cadrul CDSS-urilor europene este de a face față mai bine provocărilor politice, economice și de mediu comune. Dialogul social sectorial oferă o oportunitate de a discuta probleme sectoriale esențiale cu organizațiile patronale la nivel european și de a găsi soluții utile pentru ambele părți.

Ceea ce se negociază la nivelul UE poate ghida și sprijini membrii noștri la nivel național și la locul de muncă. Din experiența noastră, voința politică a partenerilor sociali este esențială pentru a influența politicile sociale — cum ar fi educația și formarea profesională, securitatea la locul de muncă în timpul crizelor și angajarea lucrătorilor tineri și în vârstă.

Practicarea dialogului social și a parteneriatului cu politicienii și guvernele, urmărind în același timp interese sociale și economice diferite în timpul negocierilor colective și al acțiunilor sindicale, nu se exclud reciproc. Structuri suplimentare de dialog — diferite de negocierea colectivă — le permit partenerilor sociali să coopereze în ceea ce privește provocările sociale și economice cu care se confruntă sectorul și să influențeze factorii de decizie politică. Astfel de relații industriale trebuie să se dezvolte în timp, iar această dezvoltare nu se realizează prin negarea intereselor diferite, ci prin respectarea acestora. Este nevoie de respect și recunoaștere reciprocă, precum și de fiabilitate și credibilitate.

Scopul principal al oricărui dialog social la nivel european, precum și al oricărei negocieri colective la nivel național, este să asigure condiții de concurență echitabile pentru toți actorii din același sector și să prevină concurența neloială și dumpingul social.

Dialogul social la nivel european creează și o oportunitate de a învăța unul de la altul. Partenerii sociali pot identifica exemple de bune practici sociale și sustenabile, încurajându-i pe alții să le urmeze, deoarece s-a demonstrat că acestea funcționează în practică.

Eficiența dialogului social în UE completează dialogul social la nivel național. Cu cât partenerii sociali sunt mai puternici și mai uniți în cadrul propriilor organizații, cu atât vor fi mai puternice și mai eficiente inițiativele rezultate din dialogul social.

Aderarea la EFFAT: De ce este importantă?

EFFAT se angajează să consolideze puterea sindicatelor naționale din sectoarele noastre. Prin intermediul documentelor de poziție, proiectelor finanțate de UE, noilor inițiative, proiectelor de consolidare a capacităților și acțiunilor coordonate, EFFAT consolidează capacitatea sindicatelor și promovează negocierea colectivă.

Scopul nostru este să îmbunătățim condițiile de muncă, să creăm locuri de muncă de calitate și să reducem fluctuația personalului în sectoarele EFFAT. Prin aderarea la EFFAT, sindicatul dumneavoastră devine parte a celei mai mari rețele europene de sindicate din domeniul alimentar, agriculturii, turismului, muncii casnice și al sectoarelor conexe. Împreună, ne facem auziți cu o singură voce puternică în fața instituțiilor europene și a organizațiilor patronale.

EFFAT

EFFAT

Avenue Louise 130a, 1050 Brussels
T: +32 22187730 F: +32 22183018
effat@effat.org

Urmăriți-ne

Bluesky: [effat.org](https://bsky.app/profile/effat.org)

Facebook: [@EFFATPress](https://www.facebook.com/EFFATPress)

Instagram: [EFFAT_org](https://www.instagram.com/EFFAT_org)

LinkedIn: [@EFFAT](https://www.linkedin.com/company/EFFAT)

Co-funded by
the European Union

hello@fermento.studio

